

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . .12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« ezimű jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314/900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *szigeli Barthos Andor* m. k. kereskedelemügyi titkár, *Fábián Lajos* mérnök, *Horváth István* mozdony-főszerelő, *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Sándor Márkus* máv. főkalauz.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények kivonata.

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig 4000 korona erejéig van baleset ellen biztosítva, még pedig:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

2. A második évtől kezdve a tag nevének vagy kedvezményezettjének fokozatosan 2000 koronáig emelkedő halálzársi segély fizetetik ki. Maga a tag, nevének elhalálása esetén, fokozatosan 500 koronáig emelkedő segélyben részesül.

3. 15 évi tagság után a tag 1000 koronáig terjedhető előleget kap még életében, mely a halálzársi segélybe annak idején betudatik.

4. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsege által díjtalanul képviseltetik.

5. Az egyesület »Kitartás« című hetilapja minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Mindeme kedvezmények fejében az ezentúl belépő új tagok, ha belépésük alkalmával 30-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 koronát, ha belépésük alkalmával 38-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 korona 40 fillért, és ha 44-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 4 koronát fizetnek tagsági díj czimén.

Beiratási díj egyszer s mindenkorra 2 korona.

Aki 44 éves elmúlt, az tagnak többé fel nem vétetik.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Pénztárvizsgálat. F. hó 24-én megtartott pénztárvizsgálatról a felügyelő-bizottsági tagok a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten, 1902. július hó 24-én.

Tárgy:

A »Kitartás« kölcsönösen segélyező országos egyesület pénztárának és könyveinek megvizsgálása.

Alulirott felügyelő-bizottsági tagok a mai napon az egyesület helyiségeiben megjelenván, meggyőződést szereztek arról, hogy az egyesületi vagyon helyesen és rendszeresen kezeltek, és hogy az elszámolt és tételről-tételre az eredeti bevételi és kiadási okmányokkal összehasonlított összegek szakszerűleg elkönyveltettek.

Kmft.

Gombás Károly

felügy. biz. tag.

Putnok István.

felügy. biz. elnök.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 30. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 34.300 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk 30. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 16.516 korona 66 fillér

Tagjainkhoz.

A mult közgyűlésen felvetett üdvös eszme megvalósítása érdekében még hetek előtt szétküldöttük a megalakítandó nyugdíjgyesület tervezetét.

Nem kiméltünk se munkát, sem pedig fáradságot, hogy egy lépéssel tovább menjünk azon törekvéseinkben, melyeknek végcélja oly tagjaink jövőjének biztosítása, akiket az aggkorban szükséges ellátás gondja nem hagyhat nyugodtan megpihenni nehéz napi munkája után.

Akit a sors nem abba a szerencsés helyzetbe hozott, hogy oly munkát vállalhasson, oly kereseti ágán nyerjen foglalkozást, mely évek multán, midőn munkaképessége csökkent, vagy a reánehazedő kórral járó betegségek gátolják napi teendőinek elvégzésében, a további megélhetést minden körülmények közt biztosítja, vagyis munkaadójától élte fogytáig azután is ellátásban részesül, de még családja is biztosítva van a nélkülözésektől, annak minden gondolata azon jövő felé terelődik, mely sötét felhőként egyre feje fölött lebeg és melyből vészvilámként egészen váratlanul lesujthat a nyomor.

Ezekért dolgoztunk, ezeknek érdekében állítottuk össze azt a nyugdíjtervezetet, mely

szerint még a legcsekélyebb keresettel bíró embernek is megadatik a lehetősége annak, hogy munkaképtelensége esetén ne szoruljon mások könyörületére, hanem gondosan megtakarított fillérjei után oly jövedelmet élvezzen, mely a mindennapi megélhetési gondtól teljesen vagy legalább részben felmentse őt.

Mi magunk is belátjuk, hogy nagy megterhelésbe kerül keservesen szerzett fillérjeinket olyképp elosztani, hogy nemcsak a jelen szükségleteit fedezzük belőlük, hanem még a jövőre is maradjon egy kis tartalék; mert a munka díjazása a mai viszonyok közt oly aránytalan az igényekkel szemben, hogy még ezeknek a kielégítése sem telik olyképp, amint azt kívánánk.

Erre azonban a takarékoság tanitson bennünket. Nagy céloknek megvalósítása nagy áldozatokat is követel. Munka nélkül nincs sehol állandó eredmény. A nélkülözések gyümölcse a megaláztatás. Mert nem abban rejlik a boldogság, hogy vágyaink kielégítésére irányuló óhajaink teljesülnek-e vagy nem, hanem abban, hogy munkánk eredményéből és igényeink fékezéséből biztos alapot teremtsünk a jövő boldoguláshoz.

Erre alapítottuk mi is a létesítendő nyugdíjgyesületünk tervezetét.

Megtettünk mindent, ami tőlünk tellett,

most pedig tagjainktól ugyanazt várjuk, hogy nagy munkánkban tovább haladhassunk. A szétküldött tervezeteket még csak aránytalanul kevesen küldték be és a hozzájárulás oly csekély, hogy ezideig a további munkálkodást ebben az ügyben nem folytathattuk. Már pedig minden késedelem ez irányban csak kárára van az eszmének, és mind messzebb időbe kitolja annak a lehetőségét, hogy a tervezett egyesület tényleg meg is kezdhesse működését.

Ha már megválasztottuk azon jelszavunkat, hogy »egymással egymásért«, akkor nincs helye a nembánomságnak, a közönyösségnek, hanem kötelességgé válik minden részről az, hogy legalább is ne vessen gátat senki oly törekvés elé, mely számtalan embernek létkérdését képezi a jövőben, és még az egyesek részéről áldozatok árán is oly munkálkodás kívánható, mely a többinek nagyon is szükséges anyagi előnyeit előmozdítja.

Semmi olyast nem kívánunk tagjainktól, ami anyagi áldozatot követel tőlük, hanem csak azt, hogy a nekik küldött *tervezeteket aláírva, vagy pedig aláíratlanul is mielőbb hozzánk beküldjék*, hogy ebből azután megtehessük a kellő számításokat. Nem zárkózunk el semminemű felvilágosításoktól, szívesen fogadunk minden erre vonatkozó eszmecserét, mert az ily együttmunkálkodásból látjuk tagjaink igaz érdeklődését és eddigi fáradságunk elismerését.

Mennél többen leszünk, annál kedvezőbb feltételek mellett oldhatjuk meg ezt a nehéz, életbevágó kérdést, amit más nemzetek munkás emberei már rég megoldottak és gyakorlatilag ki is használják. Mert csak ennek megoldása fog mindnyájunkat azon helyzetbe juttatni, hogy a jövőbe elkalandozó gondolataink nem a nyomoruság rémképein fognak minduntalan megakadni, hanem hivatásunk teljesítése után a jól megérdemelt gondnélküli pihenés reményével megnyugodni. *T. V.*

Gleb Uszpenszkij.

Egy híres orosz író.

Az orosz irodalomtörténet valóságos gyűjteménye a vértanuságnak és anachoreta-életnek.

Ime egy kis választék: *Radiscsev* (számüzetés Szibériába, aztán egy ismételt számüzetés előtt öngyilkosság), *Rylejev* (1826-ban kivégezve), *Dosztojevszkij* (halálra ítélve s bányamunkára kegyelmezve), *Csernisevszkij* (nyolcz évi kényszermunka és 20 évi internálás Vilnyszkbe), *Chudjakov* (meghalt Szibériában), *Michajlov* (halálra verve Szibériában), *Scsapov*, *Fle-rovskij*, *Cebrikova* és sok mások.

Nemkevésbé nagy a lisztája az anachoretáknak, az önkínzóknak és mystikusoknak, az önkén-

tes lánczhordóknak és a Krisztusért — tulajdonkép a nagy ember- és népszerűtetért — őrjögőknek (jurodinije). E szentek egyik legkülönösebbje a tébolydában nemrég elhalt Gleb Ivanovics *Uszpenszkij*.

Életfolyása röviden elmondható. Tulában született 1840-ben s ott tanult 1856-ig, a gimnáziumot Csernyhovban fejezte be 1861-ben; látogatta a pétervári és moszkvai egyetemeket s vizsgák nélkül hagyta el. 1866-ban az irodalomban egy rajzsorozattal (»A Raszterjajeva-utcza erkölcei«) lépett föl. Tulajdonkép novellának kellene lennie, de ezt csak a szerző állításából vesszük ki. Apró jelenetek, pillanatfölvételek, hangulat, tájképek nélkül, de rendkívüli éles megfigyeléssel és erélyes, habár gyakran tulterjengő iránylyal írva. A szerző nem is akart műremeket írni, csak tényeket, csak igazságot nyújtani, és minden, bár a legcsekélyebb eltérés is attól, amit látott, minden engedmény »a művésznék« előtte az igazság elfojtásának, csaknem bűnnek látszott. Ez nem volt doktrina, ez lényének alapvonása volt, melyhez egész életén át hí maradt, habár ez később más tendenzia által komplikáltatott.

Ez időtől kezdve Uszpenszkij egészen az irodalomé volt és csakhamar különleges állást is foglalt el benne. A kisvárosi élet, a kishivatalnokok, lelkészek, tanítók s általában az apró és tönkretutott intelligenzia erkölcsrajza látszott a specialitása lenni. Abban az időben kétszer látogatott el Nyugat-Európába, 1871-ben a nagy háboru után és 1876-ban Szerbiába. Oroszországba visszatérve, fölfedezte Amerikáját — az orosz falut, az orosz parasztot vagy tulajdonkép az orosz paraszt-lelket. Ábrázolójává lett, orvosává akart lenni és megtalálni vélte a mindent gyógyító receptet — a világ hatalmát. A föld titokteljes, mindent átölelő hatalmat gyakorol nemcsak a testére a parasztnak, aki minden erejét kénytelen neki áldozni, hanem lelkére is; a föld nemcsak gazdaságilag, amennyiben munkáját sikerrel jutalmazza, avagy gyakran nem, hanem erkölcsileg, társadalmilag is hatalmában tartja. Csak míg a paraszt e hatalomnak — tudva vagy nem tudva — teljesen alá van rendelve s minden parancsait teljesíti, addig normális, addig ember; elszakadva e hatalomtól, elszakadva a rögtől, olyan mint egy gyökér nélküli növény, martalékául esik a kimaradhatlan depravációnak és demoralizációnak, melyből csak a földhöz és jótévő uralmához való visszatérés mentheti ki. A civilizáció, vagy az, amit Oroszországban ez alatt értenek, méreg az orosz paraszt-lélekre nézve, romlás az orosz paraszt-falura nézve.

Nagyon érdekes és tanulságos evolúció van Uszpenszkij vázlatai és reflexiói hosszú sorozatában a »Raszterjajeva-utcza« és »A föld hatalma« közt, mely utóbbi a legjelentékenyebb műve. Erkölcs-vázolóból, pillanat-fényképészből bányász lett, ki a pizok, szegénység, demoralizáció és zsarnokság halmazában a lelkiismeretet kutatta mint ember- és emberiség-kereső. Az igaz, hamisítatlan és romlatlan ember után való keresésében az orosz faluba jutott s itt gazdag kincsét találta a tapasztalatnak, sok valódi és szeretetre méltó tulajdonság mellett ismét a romlás, durvaság, igazságtalanság vastag rétegét. Mindmélyebbre ásott, míg végre az érintetlen altalajt elérni vélte — sajnos, eközben az ember mellett elvei, társadalmi rendje, lelke mellett

elhaladt s a »föld anyá«-hoz jutott. Tovább már nem volt út — s az ásó kihullt fáradt kezéből.

Szenvedélyesen az ideáloknak élő, tépelődő, szünetet és nyugtot nem ismerő természet, a praktikus életben a legszeretetremlőbb gyámoltalanságu volt. Mindent uraló buskomorság mellett nála humor párosult, melynek fellobbanása idővel mindritkábbá lett. Orosz kritikussai, Michajlovskij és Szkabycsevszkij benne nagy művészt látnak, ki teljes öntudattal áldozta művészi tehetségét az igazság és a jog keresésének. Hozzá képest azonban sokkal nagyobb művészek Gogol, Dosztojevszkij, Garsin, kik szintén szenvedélyes kutatók voltak, de eszméik és szenvedélyeik náluk nem szkiccekben és reflexiókban, hanem nagyszerű, kikerekített, művészi alkotásokban találtak kifejezést. Uszenszkij ily alkotásokat nem hagyott hátra. Ő gazdag érc-érsok aranyzemekkel, de nem művészi arany-edény. Kortársai főjelentőségét abban találták, amelyben ő maga is, reflexióiban, filozófiájában, végtelen kommentárjaiban, miket megfigyeléseiből kötött. De kétségkívül ebben is sok az érdekes, különösen, hol a szerzőnek nyugtalan, mindig tulfeszült, örökké csalódott s örökké kereső lelke közvetlenül megnyilvánul. De tudományosan tekintve, az ő filozófiája néha öntudatlanul reakzionárius. Az u. n. »narodnicsesztvo« filozófiája ez, ama sajtáságos gondolatirányé, mely a népben, a paraszt-tömegben nemcsak alapját, de általában a nemzet összfogalmát, rejtelmes erők forrását, titokteljes erények és tulajdonságok székhelyét látta. E bölcsészet azonban ma már túlhaladott álláspont nemcsak Nyugat-Európában, hanem Oroszországban is.

Művei, melyek három hatalmas kötetben jelentek meg, a külföldön nem igen ismertek, pedig vázlatának egy szemelvénye alkalmas volna az európai közönség előtt az orosz irodalom egyik legeredetibb és legrokonszenvesebb jelenségét megismertetni.

Villamos klub New-Yorkban.

A gőz és papir uralmát lassankint a villamosság veszi át. A szó szoros értelmében minden nap értesülünk, miként foglal tért a villamosság a társadalmi élet minden ágában s ma még alig akad oly kételkedő ember, aki azt hinné, hogy ennek a térfoglalásnak már a közel jövőben vége lesz. Mily nagy hatalma van e gyors hódításnak az emberek gondolkozására, tanusítja az is, hogy a jelen évben New-Yorkban külön »villamos klub« alakult.

A hatalmas épület, mely az East 22-dik Stréet 17-ik számát viseli, egy főképp physikusokból és technikusokból álló társaság tulajdona. A tagok között van a világhírű Edison is. A klub a legpompásabban van felszerelve, s amennyire csak lehetséges volt, mindenütt a villamos erő alkalmaztatik s e végből két nagy dynamo-gép s több új szerkezetű gépezet van a pinczében, honnan a gőzgépektől és kazánoktól számtalan sodrony ágazik el az épület minden részébe. Az éttermek, olvasószobák, könyvtár, játszósobák, muzeum, laboratorium, konyhák, egy szóval az összes helyiségek villammal vannak világítva. A nagyobb termekben valóságos fényüzést fejtenek ki e tekintetben, pompás, gazdag diszítésű karos lámpatartók oly sok lámpát tartanak, hogy a kifejtett fény valóban vakító. A ven-

dégek használatára szolgáló egyes készülékek mind könnyen hozzáférhetők s gyakorlati alkalmazásra vannak berendezve. Némelyik természetesen egészen különös, minőhöz hasonlót más helyen nem találunk.

Ilyen például a villamos kályha. Asbestből (kőlen) készült négyszegű lapra hosszú platina sodronyhálózatot tettek, mely felett a melegítő lemez van. A sodrony összeköttetésben áll a villamvezetővel, úgy hogy az áram izzóvá teszi s a meleg lemezen át a szoba levegőjében elterjed. Bármily egyszerű is ez a készülék, hatása rendkívüli, közönséges kályhákra épen semmi szükség nincs, a szobák gyorsan átmelegednek s a mellett nagy előny az is, hogy semminemű pizok és füst nem támad belőle. Hasonlóképp igen érdekes, hogyan használják fel a villamárt a cipők tisztítására. A kefért nem emberi kéz dörzsöli, hanem forgó motorral áll összeköttetésben, melynek segítségével a csizmatisztítóknak csak az a teendője, hogy a kefért bekenje s a motort mozgásba hozza. A csizmatisztítás így sokkal gyorsabban történik s csak néha szükséges végül kézzel itt-ott simítani rajta. — Magától érthető, hogy a csengettyük is villamárammal vannak összeköttetésben. Ezenkívül a főbejáratnál villamos ajtónyitó van. Aki be akar lépni, az ajtó jobb oldalán levő deszkára lép, az által a villamkészüléket mozgásba hozza, az ajtó kinyílik s bezárul magától.

A pinczében levő telepek és akkumulátorok nagy száma s különféle szerkezete önmagában is érdekes nézni való gyűjtemény. De a mellett vannak még itt különféle mérő és ellenőrző készülékek, mind a legújabb mód szerint készítve. A társalgó teremben van telefon, mely nemcsak Newyork különböző helyeivel köti össze a klubhelyiséget, de részben más városokkal is, melyek New-Yorkkal telefon-összeköttetésben állanak.

A villamos-klub különben nemcsak egyszerű társalgó kör, hanem határozottan tudományos testület is, mely könyvtárai és tanácskozásai által a villamosság elméletének tova fejlesztését s az elektrotechnikának a társadalom és ipar különböző téerein való alkalmazását tüzte ki feladatául.

Európai birtokok Afrikában.

Egy tekintet a világ térképére meggyőz arról, hogy a földgömb lakható részének több mint felét európai államok és azok birtokai foglalják el. Az ezeken a területeken élő népesség pedig 56 százalékát teszi ki a föld összes lakosságának. De míg a többi világrész s maga Ázsia is félig, az európai civilizáció előtt tárva áll, addig Afrikában az európai gyarmatosítás eddig legkevesebb előmenetelt tudott tenni, daczára annak, hogy legközelebb fekszik Európához, s hogy partjain a görögök és rómaiak virágzó gyarmatokat alapítottak, melyeknek nyomai a Nilus vidékein s az atlanti tenger partvidékén még fennmaradtak.

Németország csak 1884-ben tüzte ki zászlóját Kamerumban, s ma már 60,000 négyszög-mértföld területen 50,000 német lakik. Olaszország még csak most akarja megvetni lábát Abyssiniában s Tripolisban, ellenben Franciaország már Tunis elfoglalására gondol, amely lépése most Olaszország részéről, úgy látszik, megtorló rendszabályokat von maga után s ez a versengés azon a ponton áll,

hogy a két szembenálló hatalom flottái között kerüljön eldöntésre.

Franciaország magatartása Afrikában elég alkalmas arra, hogy a többi európai érdekek cirkulusait zavarja, mert újabb időben mind jobban igyekeznek hatalmi körét Afrikában is kiterjeszteni. Szenegambia, mely Faidherbe tábornok erélyes és bölcs kormányzása alatt kezdett virágzásra jutni, ma azon a ponton áll, hogy egy francia Nyugot-Indiává legyen. Katonai expedíciók indultak utóbbi időben a Felső-Nigerhez, hol Bamahoban már francia erősség van, vasut áll készülében a felső Senegáltól s daczára a benszülött törzsek ellenséges érzületének, Franciaország birtokai mind jobban konzolidálódnak. Hasonló nagyratörő tervei vannak Franciaországnak az Ogove és a Kongóval szemben, hol fennhatóságát a Kongó balpartján Brazzavilletől felfelé akarja kiterjeszteni, és Madagaskarral szemben, hol a hovák reményteljes keresztény államát romlással fenyegeti. Mindezt főképp Angliának és Portugáliának rovására, mely utóbbinak pedig igényei a Kongó alsó folyására nem csupán azon alapulnak, hogy e folyót ő fedezte fel száz évvel ezelőtt, de alapulnak a benszülött főnököktől kapott területi engedményeken s Franciaország és Angliával kötött szerződéseken is.

Mindezekből látszik, hogy a helyzet a gyarmati politikában mindjobban bonyolódik, s nem lehetetlen, hogy hamarabb megkapjuk a tengeri háborút, mint a szárazföldit, ha az ez irányban történő újabb lázas készülődéseknek hitelt adhatunk.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Angol koronázási legendák. A gyűrűnek, a melyet koronázáskor az angol király ujjára huznak és az olajnak, a melylyel fölkenik, megvan a maga érdekes, szép legendája. A gyűrű legendája Hitvalló Edvárd király korából való. Történt egyszer, hogy mikor a szentéletű király népe között járt segíteni a szegényeket és gyámolítani a szerencsétleneket, öreg töpörödött emberke szólította meg alamizsnáért. A pénzt a jó király már mind elosztotta, azt tette tehát, hogy lehuzta ujjáról a gyűrűjét és odaadta az öregnek. A király hamarosan el is felejtette az esetet. Nem nagy idő múlva történt, hogy egy csomó angol zarándok, aki a Szentföldön jártában eltévedt, egy aggastyánt talált a pusztában. Az aggastyán gyönyörű városba vezette a zarándokokat, ahol kipihenték magukat, azután hajnalban megmutatván nekik az utat, amelyen haladjanak, ezzel bucsuzott el tőlük:

— Tudjátok meg, hogy János apostollal beszéltek, aki ezennel megkér benneteket, vigyétek el ezt a gyűrűt a ti derék királyotoknak és mondjátok meg neki, hogy hat hónap múlva együtt leszünk a paradicsomban.

A zarándokok elvitték a gyűrűt a királynak, aki a magáéra ismert benne. Hat hónap múlva a király csakugyan meghalt és a gyűrűt vele együtt temették el. Mikor azonban koporsóját 1163 október 13-dikának éjszakáján új nyugvóhelyre szállították át, a szent gyűrűt a halott ujjáról lehúzták és azóta akoronázás alkalmával használják. A szent olaj legendája a következő: Mikor Becket érsek hazájától távol, Francziarrszágban tartózkodott, megjelent

előtte Szűz Mária. Kezében aransyas volt, amely egy üvegcsét tartott. Mária elmondta az érseknek, hogy a király, akit ezzel az olajjal kennek föl, szerencsés és boldog leszen és egyben meghagyta neki, menjen Poitiersbe, adja át a kincset egy barátának, aki azt majd elrejtí. Így is történt. Az aransyas az olajos üveggel kétszáz esztendőn át el volt rejtve, míg a fekete herczeg (Edvárt valesi herczeg, Aquitánia fejedelme) megálmodta, hogy hol van és a Towerba vitette 1340-ben. Szerencsétlenségre azonban egészen megfélekedtek róla és mikor a fekete herczeg fiát, II. Rikárdot koronázták, nem is kenték föl vele. Csak husz esztendő múlva jutott a dolog a király eszébe. Valósággal könyörögve kérte Courtenay érseket, hogy pótolja a mulasztást, de az érsek a kérés teljesítését megtagadta. Szerencsétlen is volt II. Rikárd teljes életében.

A minta-hordár. A multkor leszállok a keleti pályaudvaron, s minthogy kofferem nagyon nehéz volt, egy hordárt szólítok oda. Ez mohón kapja föl a koffert, de azonnal ismét leteszi és mosolygó ábrázattal szól:

— Nem volna szives uraságod pár lépésre vinni a koffert, míg megtömöm a pipámat?

Magam is szenvedélyes pöfékelő levén, tudom mily nehéz azt nélkülözni. Fogtam tehát a koffert és vittem tovább. A hordár mellettem kullog és kiveszi a pipáját. Ez azonban sehogy sem akart szelelni. A hordár tehát minden zsebét kikutatja, míg végre ráakad bicskájára. Ezalatt már jó darabot haladtunk. A hordár most fölnyitja pipaszurkálóját s igyekezni ócska fakazánját kifurni. Ezzel most már elkészült volna, de a pipaszár még jobban tele volt mocsokkal. Gyorsan beugrik egy vaskereskedésbe, hogy egy kis drótot kérjen. Én ezalatt kofferemmel lassan tovább megyek, de a fejem önként csóválódni kezd. — De most már a pipaszár is szelel, csak a szópóka nincs rendben. Beugrik tehát a legközelebbi baromfi-kereskedésbe s egy pár tollat kér, — mialatt én kofferemmel tovább czammogok. — Így, most már minden szelel; még egy kis papirszeletet a szár köré csavarni, hogy jól tartson, — de! — most veszi észre csak, hogy tulajdonkép nincs dohányja. Beugrik tehát a legközelebbi trafikba s megveszi ott a rendes dohányt — mialatt én kofferemmel tovább czammogok.

Most végre minden rendben volna. Megtömi tehát annak rendje és módja szerint a pipáját és rágyújt. — Ekkor épen — lakásom ajtaja elé értünk.

— No, látja nagyságos uram! — szól a derék hordár — most végre mégis csak haza hoztuk a nehéz koffert, — a taksa 120 fillér.

Nagyot nézek, de odaadom neki a 120 fillért.

Zsebre vágja s szemhunyorogva szól:

— No! és mi van a — *borraváloval*?!

A lelkiismeretes miniszter. A parasztság felszabadításáról Oroszországban emlékezetes február 19-ikének 1879-iki évfordulóját a »szabadító« czár azzal tette nevezetessé, hogy Makov Szavics Leót kinevezte belügyminiszternek. A sajtó eme legfőbb cenzorának első dolga volt összehívni a lapok szerkesztőit azon a czímen, hogy a »lapoknak adandó szabadságról« fog történni az értekezlet. A meghívott szerkesztők pontosan megjelentek, de mivel a tárgy lényegéről s a miniszter szándékáról semmiféle előzetes felvilágosítást sem nyertek, nem is állapodtak meg egymással semmiben. A miniszter a szerkesztőket üdvözölvén, rövid beszédben általános

vonásokban fejtegeti a sajtó áltudósainak káros hatását, és Krajevskij-hez, a »Golosz« szerkesztőjéhez fordul, hogy adja elő »nézeteit«. Krajevskij ilyen meglepetésben részesülve, ölt-hatolt, s leginkább azt hangsúlyozta, hogy mennyi anyagi kárt szenvednek a kiadók, ha a lapoktól megtagadják a hirdetések közlésének jogát. Tudvalevőleg Oroszországban az előleges cenzúra nélkül megjelenő lapokra és folyóiratokra a büntetés ilyen fokozatban van kiszabva: 1. A számonkenti elárulás jogának megvonása. 2. A hirdetések közlésének eltiltása. 3. Kétszeres megintés. 3. Harmadszori megintés több óra szóló felfüggesztéssel, végleges betiltással, vagy az előleges cenzúra nélkül megjelenő lapnak előleges cenzúra alá esővé változtatásával. Krajevskijnek azt veté ellen Makov, hogy elismeri ugyan, hogy a hirdetésközlés eltiltása nagy károkat okozhat a »Golosz«-nak, azonban ez a lap méltán megérdemli azt. Ugyanis, míg egyes cikkei híven visszatükrözik a kormány intenczióit, sőt ő — a belügyminiszter — is szokott irdogálni bele egyet-mást, addig mások, pl. a külföldi tudósítás, mely a mai számban látott napvilágot, olyan »gyalázatos« ferditések, hogy ő mint belügyminiszter kénytelen a lapot minden megintés nélkül azonnal hat hónapra felfüggeszteni. S oda szól titkárnak, hogy fogalmazza meg az erre vonatkozó rendeletet. A szerkesztők összenéznek, de a kárvallott Krajevskij egykedvűen feleli, hogy köszöni szépen a büntetést, érzi, hogy megérdemelte; de mivel az inkriminált közlemény a félhivatalos táviró ügynökség útján került a szerkesztőségekbe, és mint ilyen benne van az összes lapokban, a hivatalos »Pravitel'stvennyj Vjesztnik«-et (Hivatalos Közlöny) sem véve ki, tisztelettel kéri ő exczellenciáját, legyen kegyes a »Golosz« iránt tanusított jó indulatában a többi napokat, köztük a »Hivatalos Közlöny«-t is részéssíteni. A miniszter ajkába harapott, a rendeletet megsemmisíté, — s az értekezlet eredménytelenül oszlott szét.

A billio megszámitásához ha minden percben 60-at számolna valaki és pedig éjjel-nappal szünetlenül, 31,709 év, 289 nap, egy óra, 46 perc s 40 másodperc lenne szükséges. Hogy egy billió ezüst forintost egy év alatt meg lehessen számitani, 31,709 ember folytonos munkájába kerülne, de ennyi pénzre $312\frac{1}{2}$ millió mázsa ezüstre volna szükség, mely óriási mennyiséget 7,812,500 ló húzhatná el, oly formán ha minden ló 40 mázsát húzna.

Udvari orvosok tiszteletdíjai. Sir Frederic Treves angol orvos az Edvard király körüli teljesített szolgálataiért, amelyek a királyt megmentették a haláltól, idáig csak nemesi diplomát kapott, de bizonyára még nagyobb és csengőbb jutalomra is számíthat ugy az uralkodó, mint a parlament és a hálás angol nép részéről. Királyi házi orvosoknak még nem igen volt okuk csekély honorárium miatt panaszkodniok, William Gull például, aki Edvard királyt walesi herceg korában gyógyította, amikor 1871-ben tifuszban halálos betegen feküdt, a nemesi méltóságon kívül közel 200,000 koronányi honoráriumot kapott. Ez összeg kétszeresét kapta Morell Mackenzie Frigyes császár kezeléseért és egyidejűleg a vörös sasrendet is. Azok az orvosok, akik Viktória királynét a legutolsó betegsége alatt gyógykezelték, fejenként 40,000 koronát kaptak. Laponi, aki néhány esztendővel ezelőtt a pápát megoperálta, 10,000 koronát vett föl honorárium fejében. A legnagyobb

honorárium persze, amit uralkodó valaha fizetett orvosának, az marad, amit II. Katalin, Oroszország czárnője adott dr. Dimsdale angol orvosnak, a jelenlegi londoni lordmajor ősének, aki Szt.-Pétervárra utazott a czárné gyógyítása végett. Dimsdale 20.000 korona honoráriumot, 100.000 korona utiköltséget és 10.000 korona nyugdíjat kapott, azonkívül nemesi rangra emelték. Sir Frederic Treves, Edvard király orvosa, egyébként teljesen megérdemli a legnagyobb honoráriumot is. Hét nap és hét éjszaka nem feküdt ágyba. Ez idő alatt volt a nővére esküvője és az orvos kijelentette, hogy nem mozdulhat a király ágya mellől, nem mehet az esküvőre. Csak amikor a nővére a palotához hajtatott és könnyek közt kérte a bátyját, akkor szánta rá magát az orvos, hogy egy félóra a templomba siessen az esküvői szertartásra.

Az alkalmatlan modell. II. Vilmos császár gyerekkorából kedves anekdotát beszél el Frith, a híres angol festő. Viktória angol királynő egy képet rendelt meg a művésznél, a melynek a velszi herceg lakodalmát kellett ábrázolnia. A kép kitűnően sikerült egy alak kivételével. Ez az egy alak pedig a kis Vilmos herceg volt, a mostani német császár. A kis herceget ugyanis — a kit skót ruhában ábrázol a kép — szinte lehetetlenség volt lefesteni. Soha modell még temperamentumosabban nem viselkedett. Ülésről szó sem lehetett; a festő nagyon elégedett lett volna, ha a kis zsarnok pár percig akármilyen tartásban, de — nyugton marad. Erre azonban sehogy se lehetett rábírní. Ugrált, tánczolt, bukfenczezett, lábatlankodott, csak békén nem tudott maradni egy árva percig sem. A művész közel volt a kétségbeeséshez és hogy legalább ő dolgozhassék, egy alacsony állványra kifeszített egy darab vásznat, ecsetet és festékes bögrét adott a nyughatatlan kis princznek: fessen ő is, addig legalább békén lesz tőle. Csakugyan egy percnyi csönd következett, a mit azonban hamarosan a nevelőnő ijedt sikoltása tört meg. A festő megriadva fordul hátra és majd összeroskad. A kis princz ugyancsak furcsán használta a festőszerszámait. Bemártotta az ecsetet a festékes bögrébe, azután végigmázolta vele a — tulajdon arcát. A boldogtalan művész hamar terpentínbe mártotta a zsebkendőjét és izgatottan, de ugyancsak energikusan nekilátott, hogy letörölje a herceg arcáról a festéket. Ez azonban éppenséggel nem ment könnyen. Az apró zsarnok ugyancsak ragaszkodott az „alkotásához“ és a világ minden kincséért se volt hajlandó megengedni, hogy letöröljék arcáról. Harapott és végül olyan éktelen sikoltozásba tört ki, mint akit nyuznak. Frith roppantul félt, hogy a sikoltozást meghallja a herceg anyja, a trónörökösne, szerencsére azonban ez nem történt meg. De a kis herceg se volt többé rávehető, hogy abba a terembe menjen, a melyikben a művész dolgozott. Mikor aztán erőszakkal bevitték, olyan zenebonát csinált, hogy a festő inkább hajlandó volt a jelenléte nélkül lefesteni.

A sötét színű ruha egy angol orvos állítása szerint ragadó betegségek terjesztésére, sokkal alkalmasabb, mint a világos, mert a sötét szín a finomabb részeket könnyebben veszi fel, mit mutat az is, hogy a dohányfüst szaga sötét ruhában tovább marad meg, mint világosban. Ragályos betegségben levő egyén szobáüában tehát ne tartózkodjék az, ki sötét színű vagy éppen fekete ruhát hord

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Az ideál.

T. V.

*Nem arcz, melyen a hajnal fénye
Bibor színében felragyog;
Nem szem, a mily az égnek kéke,
Vagy mint a búsló csillagok.*

*Nem termet az, oly bájövezte
És lenge, mint a délsugár;
Sem hang, mely félve és remegve
Kebelt és lelket összejár:*

*Egy édes álom, melynek képe
Csak tulvilági tünemény,
És addig az, mig földi léte
Meg nem valósuló remény!*

Az ékszeráros leánya.

(Angol regény.)

(Folyt.)

— P. V. L. után. —

Godfrey csak nézte ezt az embert, nem tudva mit gondoljon, midőn oldalzsebében Sir Felix jól ismert szivartárczáját megpillantotta. Oda nyult és kihuzta.

— Ezt a tárczát is Sir Felix adta önnek — kérdé gunyosan?

— Igen uram.

— Ugyanakkor, az erszénnyel együtt?

— Akkor este.

— Ez mégis csodálatos! Tudja mit, Verney, ön nem fog Londonból távozni!

— Nem bánom, ha úgy akarja — mondá alázatosan.

— Lakásomra fog jönni.

— Ahogy parancsolja.

Midőn eltávoztak, az idegen utánuk tekintett és szemeivel követte, mig Godfreynek a szomszéd-ságban levő lakásában eltűntek.

Alig, hogy a szobába léptek, Verney szemre-hányólag kezdte:

— Ugy hiszem, hogy ön uram maga is eleget szenved a méltatlan gyanusítás végett, miért gyanusít tehát engemet komoly és alapos ok nélkül?

— Nem tehetek másként, bármennyire rossz-szul esik. Ön oly tárgyak birtokában van, melyek azelőtt urának tulajdonai voltak és nem tudja elfogadható módon igazolni, hogy jutott hozzájuk, mert a mit mesélt, az teljesen valószínűtlen. Nem akarom ugyan a bíróságnak azonnal kiszolgáltatni, de mindez megerősíti azon gyanumat, hogy ön ölte meg Sir Felixet, mikor megtudta, hogy az ügyvédjétől nagy összeg pénzt kapott, hogy ezáltal pénzhez jusson. Vallja be az igazat, azután mehet, hová akar.

— Nincs mit bevallanom.

— Jól van, majd elvállik!

Ezzel Godfrey leült és irni kezdett. Midőn kész volt, Verneyhez fordult.

— Irtam a vizsgálóbírónak. Benne van a levélben a mi most tudomásomra jutott.

— Ha mindjárt kinpadra vonnak is, semmit sem mondhatok.

Godfrey élesen nézett az előtte álló halálsápadt embernek szemébe. Gyanuja megingott. Verney ezt észrevette. Megörült e változásnak és azonnal hozzáfogott a szoba rendbehozásához. Felgyűrte kabát-ujjait, azután az asztalt a helyére toltta, megtisztította a portól és rendbe szedte a széthányt ecseteket és egyéb tárgyakat.

— Azt hiszem, hogy itt szüksége van reám — kezdé bizalmasan. Godfrey nem felelt, hanem az állványhoz lépett és hagyta a szolgát hogy folytassa megkezdett munkáját. Az állványon levő kép egy öreg nőt ábrázolt. Verney figyelmesen megnézte, mert távol hazájára emlékeztette.

— Godfrey úr — kezdé egy könyecseppet törölve szeméből — ha e képet látom anyámra gondolok, kiért most is aggódom. Szegénynek meghasadna a szíve, ha valami rosszat hallana felőlem. Szeretném még egyszer látni, mielőtt a sirba száll.

Ez az ember nem lehet gyilkos, gondolta magában Godfrey, a ki ennyire tiszteli agg szülőjét és tanácstalanul töprengett azokon az ellentéteken, melyek az igazság és a gyanu között ringatták lelkét, nem tudva mitévő legyen. . . .

Vasárnap délután volt. Ellen templom helyett a temetőbe ment és ott atyja sirján leveleket olvasott, melyeket Jabez titokban a zsebébe csusztatott. Ezen levelek egyike Stone Jakabtól volt.

— Mint ismeretlen fordulok nővéremhez, a ki iránt jó véleménynyel vagyok és a kitől igazságot várok. Olvassa el ezeket az iratokat, azután pedig ítéljen, hogy jogos-e az a bánásmód, melyben részesülök.

— Anyám egy ékszerkereskedőnek leánya volt, ki halála után összes vagyonát reá hagyá. Atyámmal való házassága azonban csak egy évig tartott, mire anyám meghalt. Ez szerencse volt rá nézve. Atyám szeretetét én soha nem tudtam elnyerni. Miként folyt le első ifjuságom, nem tudom; de ötéves koromtól kezdve, nagyatyám, a ki még élt, jobban kinzott, mint akár egy gályarabot kinozni szoktak. Nem szerettem, mert nem is lehetett ilyen embert szeretni. Gyakran vert. Testem tele volt kék foltokkal. Soha nem volt nyugtom tőle. Én voltam a cseléd, mosóné, egyszóval minden a házban, ifjuságomat és gyöngye testalkatomat nem is vette tekintetbe. Még télen is meztláb kellett járnom, hogy lábaim összefagytak. Reggeltől napestig egy hideg pinczében szimákat tisztogattam vagy öreg ezüstneműt fehérítettem.

— A játékot nem ismertem. Egészen rendjén találtam szolgálai szerepemet és vakon engedelmkedtem gazdáimnak. Arra nem is gondoltam, hogy ezek atyám és nagyatyám. Az én szivemben talán nem is volt soha semmiféle szeretet, nem oltotta bele senki. Atyám kissé enyhébben bánt velem mint nagyatyám, de az ő viselkedése is távol állott a szülői szeretet legparányibb szikrájától.

— Mikor végre érettebb koru lettem, köztem és nagyatyám között mind gyakoribbak lettek az összeütközések és csak annak halálával végződött ez az áldatlan helyzet.

— Ezután legalább békém volt, de atyám mellett is nagyon nehezen kellett dolgoznom, mert ő is nagy-

atyám nyomdokait követte, és soha a legkisebb pénzhez sem jutottam, hogy valamely ártatlan örömben részt vehessek. Atyám ezzel azt akarta elérni, hogy az én felfogásom mindenben az övével egyezzek, még a kincsek gyűjtésében is.

— Pedig én nem éreztem vele. Én utáltam reám erőszakolt foglalkozását és mindenáron szabadulni akartam tőle. A fekete házat én csak börtönnek tekintettem, melyet gyűlöltem. Sokáig tartott ez így, míg végre úgy látszott, hogy ütött szabadulásom órája.

— Valami megbízás teljesítése után hazajövén, a konyhában csinos, ifju leányt pillantottam meg, ki atyámnak szakadozott ingeit javítgatta. Mi sohasem hordtunk új ruhát, atyám mindnyájunk számára csak ócska ruhákat vásárolgatott.

— Sohasem fogom elfelejteni ezt az első találkozást. Megállottam az ajtó előtt és onnét néztem a leányt, ki nagy fekete szemeit reám emelé. Midőn meglátta, hogy őt bámulom, pir öntötte el arcát és zavarodottan munkájához látott.

— Ifju ember voltam, szívem telve volt ismeretlen vágyakkal, reményekkel, melyeknek megvalósíthatását hiába kerestem. Most mindezt egyszerre megértettem. Közelebb léptem hozzá neve és lakása után tudakozódva.

— A leány zavarát kaczer mosoly váltotta fel, midőn megmondta, hogy Bolt Hannának hívják. Ugy ajánlották őt ide atyám fehéremüjének kijavítására.

— Atyám jobban tette volna — kezdém — ha mindezt a lom közé veti és ujat vesz.

— Nem hiszem — felelé a leány — hogy úgy vélekedik, a mint beszél. Ezt a ruhát annyira ki lehet javítani, hogy ujnak fog kinézni és kár volna pénzt kidobni ujért, ha még a régi használható. Nem vagyok barátja haszontalan költségeknek, még akkor se tenném, ha gazdag volnék.

— Erre a feleletre egész tisztán emlékszem, és ma is meg vagyok győződve róla, hogy azért mondta ezeket, hogy atyámnak kedvére szóljon, a ki észrevétlenül a hátam megett állott.

— Megkaptad a feleletet — szölt atyám jókedvűen előre lépve. — Hanna értelmes leány, megérdemli, hogy pénzt bizzanak reá.

— Így kezdődött ismeretségem az okos Hannával. Nem is kételkedtem benne, hogy atyám ép úgy szerette, mint én, és hogy a leány szándékosan szította annak az öreg embernek szerelmét, csak-hogy magáévá tehesse. Én azonban annyira belészerettem, hogy erre nem is gondoltam.

— Hanna állandó foglalkozást kapott nálunk és még a lakására is vitt munkát. Ott szorgalmas látogatója lettem és mindjobban beleszerettem a ravasz leányba. Ő is ámitott ígéretekkel és életem legboldogabb órái abban a kis szobában teltek, melyben ő a mindennapi kenyérért dolgozott, míg én, néhány milliónak örököse, lábai előtt térdeltem és minden szavát lestem.

— Hanna anyja többször figyelmeztetett ugyan, hogy ne adjam oda magamat teljesen szerelmemnek; de azt nem mondta, hogy tulajdon atyám a vetélytársam.

— Egyszer azonban észrevettem, hogy atyám a temető felé megy. Midőn Hannát megkérdeztem, azt felelé, hogy nála járt a munka után kérdezősködni. Atyámnak pedig azt hazudta, hogy én azért járok oda, mert egyik barátnőjét megszerettem, kivel

ott találkozom. Így azután mindketten meg lettünk csalva.

— Mióta atyámmal ott találkoztam, nem mehettém többé oda, Hanna azonban találkákat adott, a hol kibeszélhettem magamat vele.

— Most már pénzre is volt szükségem és kértem atyámat, hogy munkámhoz illően fizessen, mert meg akarok nősülni. Midőn azonban a leány nevét megmondtam neki, azt a választ nyertem, hogy vagy mondjak le a leányról, vagy pedig hagyjam el a házat.

— Hanna atyám beleegyezése nélkül nem akart feleségemmé lenni, és azt tanácsolá, hogy menjek Amerikába, hol könnyen vagyont szerezhettek, azután ő is követni fog. Atyámtól sikerült száz fontot kimerőszakolni, a mivel azután el is utaztam.

— Néhány hónap telt el azóta, midőn egy londoni hírlapban olvasom, hogy »Stone Izsák ékszerárus eljegyezte Bolt Hannát«.

— Ennek a hirdetésnek hatását soha sem fogom elfelejteni, Most már beláttam, hogy Hanna csak azért küldött Amerikába, hogy annál biztosabban megnyerhesse atyámat.

— Azóta nem is tudom, hogy multak az évek, egyik helyről a másikra mentem, nem volt seholy nyugtom, czél nélkül bolyongtam, míg végre a hadseregbe léptem, midőn a két köztársasági párt háboruba keveredett egymással.

(Folyt. köv.)

A kolozsvári kincskeresők.

»Kincses« Kolozsvár nemesak polgárainak szorgalma, gazdagsága által vivta ki azt a jelzöt, mely ma már, igaz, nagyrésztben szomorú anakhronizmusa elmúlt dicsőségének, de lehet abban része annak a legendai nimbusznak is, mely Erdély fővárosát sok századon át tette rejtett kincsek, föld alatti gazdagságok regés központjává. Kolozsvár mult századi polgári életének egyik legérdekesebb vonása az a makacs hit, mely a város környékén elásott mesés kincsekről beszélt, s Jakab Elek »Kolozsvár történetének« most befejezett utolsó része jellemző epizódokban emlékezik meg erről, egy guberális pör fennmaradt iratai nyomán.

A Kolozsvár városában és határain elrejtett kincsek iránt tényleg akkora volt a hit, hogy 1790 körül ugynevezett »Kincskereső Társaság« alakult, melynek czélja volt, a vezetői által kijelölt helyen rejlő kincset közös erővel és költséggel kiasni s aztán egymás közt felosztani. A társaság alapítója egy vén oláh pap volt, s első tagjai: Kondrád György, Paplanos János, Zonda Márton, Geréb András, Czigner Sámuel stb.

Kondrád Györgynek Paplanos János beszélt el, hogy menjenek el a monostori Bükkre, ő ott járt volt a vén oláh pappal, s jegyet tettek arra a helyre, hol a kincses pincze van egy árok mellett. Ezt hallván Zonda Márton, az előbb felsoroltakat mind magához hivatta, kezekbe egy-egy égő szentelt gyertyát adott s megeskettette őket Szent János evangéliumára, hogy a melyik a kincset feltalálja, a többit is részesíti benne. Az oláh pap is esküt tett, hogy »az Isten neki Istene ne legyen, s az ur vacsorája, melylyel él, tüzzé és lánggá váljék benne, ha őket a Bükkön bizonyos kincsre nem viszi.«

Most hozzá kezdtek mindannyian a kutatás-

hoz. A többek közt Kondrád, mint maga vallotta, egy izben egy egész hónapig dolgozott s 300 forintnál többet elköltött. Nemsokára a társaság újabb tagokkal gyarapodott, így Faur Jánossal, Kovács Györggyel, sőt Magyarországból is bizonyos Topler nevűvel. Az eljárásra nézve abban állapodtak meg, hogy a ki tehetősebb volt, többet költsön, a tehetlenebb pedig kezevel dolgozzon.

Lássuk most a társaság tagjainak előadásait, melyekben hiven tükröződik vissza a kor babonás szelleme.

Kaszás Ferenczet Kondrád hívta ki a Bükkre, mondván, hogy csak egy nap kell dolgozni s másnap megtalálják a kincset. Ugyanő látta, a midőn valami magyarországi emberek lóháton vitték onnan a kincset. Ő maga is költött a kutatásra egyszer egy aranyat, azután egy német forintot, végül egy huszast. Kaszás József nevű csizmadiát szintén a vén oláh pap biztatta, hogy megmutatja neki a kincset, a mi által többet csalt ki tőle és társaitól 200 német forintnál.

Még érdekesebb Czigner Sámuel asztalos esete, ki egyszer elment egy páter Boér nevű jezsuitához, s kérte, hogy mondja meg neki a Bükkön levő kincs helyét, mire ez azt felelte: »Nem neki való az, mert az élet és halál; dolgozza inkább a mesterségét.« Fóris József is tudta a kincs helyét, saját állítása szerint, sőt sógoráról azt mondta, hogy járt a pinczékben. Egy délelőtt 11 órakor bement s délután 6-kor jött ki, egy tarisznya tallérral. De azt mondotta, hogy soha többé nem megy oda, mert alig tudott kijönni.

A mint ezeket Geréb András csizmadia Czigner-től meghallotta, örömeiben két izben egy-egy huszast adott Czignernek s leányának is megfejtette a csizmáját, az oláh papot, Zondát s más hitegetőit pedig borral és egyébvel vendégelte meg, úgy hogy az egész bányászkodás majd 400 frtjába került bele. Akadt olyan, a ki egy darab stufát is mutatott fel, melyet állítólag, a Bükkön bizonyos helyen beereszkedve, a pinczéből hozott ki. Kilencz évig volt életben e társaság, melynek tagjai nagyobbára félművelt, együgyű iparos emberek voltak. Ácsok, kötélverők, festők, timárok stb., azokból a típusokból, melyeket Shakspeare halhatatlan ecsete oly klasszikus humorral vázolt Szentivánéji álmában: s voltak, kik ez idő alatt öröklött földeskejükét s egész keresményüket ráköltötték ez agyrémre.

Az alkalmat a kincskeresésre a Bükkön és Nagyerdőn az oláh papnak alighanem egy ottani dák várom hagyományja adta meg. A többit aztán a könnyenhivőség, a dolgozni nem szerető restség vitte rá, hogy lépre menjenek. De a kir. kormány-szék pöriratai közt a fent említett Faur János vallomásaiból arról is értesülünk, hogy ez időkben, melyek annyira kedveztek mindenféle kalandos elméleteknek, Kolozsvár környékén még több helyen is sejtettek kincset. Így a Kőmálban, hol egy szerzetes, állítása szerint, Batthyányi püspökkel egy tükrön által látta a pinczét s abban a kincset. Továbbá külmagyar-utca végén, hol Lázár István nevű egyén még diák korában az iskolamester által hallott oly értelmű levelet felolvastatni, mintha ott kincs volna elrejtve egy keresztnél. Volt a ki évekkel utóbb e helyet fellángolni is látta harmadmagával, és ázni kezdett utána s nemsokára egy aranyos pántlikába befont haját talált s mellette két Leopoldus máriást. Végre a harmadik kincses hely

a Gáspár-havás vagy Czigány-havas, a Hév- és Hidegszamos összefolyásánál. Erről egy Varga Pál nevű kolozsvári ember 1716-ból való végrendelete emlékezik meg a következő szavakban:

»Ez a kincs a Czigányhavason van, Kolozsváron feljül, Gyalu felett, a Hév- és Hidegszamos között, egy patak mentében levő vár pinczében, mely vár földig le volt rontva, csak csonka kapuja állott fenn, közelében egy kut, melynek vize délre a patakba folyik.« E patak és kut vitte rá Vargát a vár pinczéjére. Midőn ő egy gyulai és egy kassai kincskereső társával azon a helyen járt, három irányban indultak el a kincs keresésére, s ő volt a szerencsés, a ki feltalálta.

A mint a patak árkán megindultak hárman három felé, ő egyenesen a kut felé tartva, egyszer csak meglátott egy ajtó formán nyíló lyukat, mely előtt egy nagy kő volt. Odakiáltotta társait, a kik odajövének, benn nagy világosságot láttak, mintha gyertya égett volna. »Bizony ez az, a mit keresünk, — mondták mindnyájan — azért legyen igazság mindnyájunk nevében.« Az Isten nevét segítségül híván, beléptek a lyukon.

»Belől — írja tovább Varga — mindjárt nagy tágasság volt, kétfelől két megkötött fekete színű agár vicsoritotta fogait, melyektől megfélemedvén, bátoríták egymást. Egyiknek szive bátrabb vala, s ráütvén szekerczéjével az agárra, megcsendült. Erre megtapogatván, látták, hogy merő ezüst, szemei tiszta gyémántok. Továbbá volt két oroslány, mind aranyból, szemeik drágakövekből. Tovább menve, egy drágakövekkel kirakott aranyos székben egy férfialak ült, kezében fölemelt bot, tiszta aranyból öntve, szemei karbunkulusokból, homloka közt ragyogó napfény. E férfi Dárius király képe volt, előtte 12 koronás király aranyból kiöntve, fényes kövekkel ékesen, háta mögött egy másik férfi, szintén aranyból öntve, kezében szablyát tartva, melynek hüvelye egy drágakövből volt faragva, s a király előtt arany asztal. Ezen belől láttak egy második pinczét s írsokat, de nem tudták elolvasni, mert sem magyarul, sem deákul nem voltak írva.«

E pinczében még sok apró agárkölyköt láttak drágakövből faragva, ezüst puttonokat, kádat, megszámláltak 366-ot, mind tele ezüsttel, arannyal. Ugyanott sok ember-, gyermek-, leány-kép mind ezüstből, a gyermekek aranyból, egy helyen 12 vén, aranyból kiöntve. Azután láttak oly nagy ezüstdarabokat, mint egy-egy hordó, kupákat, tányérokat, tálakat, arany és ezüst poharakat, számtalant, úgy, hogy szekerek megtelhetek volna belőle. Nem győztek eleget csodálkozni a sok kincsen. »Egész Erdély megérné e kincsekkel, minden jövődőkoriakkal együtt.«

A pinczéből egy benyíló ajtót vettek észre aranyból, azon belül arany széken egy nőt, a kinek fejét korona fedte, kimondhatlan fényben, előtte 64 leány aranyból kiöntve, a kik kezöket összefogva udvaroltak a királynénak, mind fényes arany koszorúkkal ékesítve.

Mikor mindent szemügyre vettek, idejének találták, hogy kijöjjenek. Azért jól megrakodtak és békével kijöttek; a lyuk száját újra kővel berakták, feljül famohát raktak rá, a kut folyamát, mely a várbóla titokrejtő pincze ajtójára vitt, elszakasztva megesküdtek, hogy soha egyik is a másik nélkül oda nem megy, s ezzel eljöttek, Varga Kolozsvárra, társai Gyulára és Kassára.

A végrendelet e szavakkal végzi: »Ha tudni akarod a kincs hollétét, a vár mellett indulj el nap-támadásra, megtalálod a kut folyását; azt kövessed, ott van egy holt árok, azon van ajtója. Ha ez ugy nincs, a mint leírák, most halál közt vagyok, Isten ő szent országát és színét meg ne engedje látnom, s bűnömet meg ne bocsássa, hanem vessen örök pokolra, mind testestől, mind lelkestől, ha a dolog nincs, vagy nem volt akképen.«

Mint látszik, e mese nem egyéb, mint a Dárius kincseről szóló népmondának egy változata, melyhez azonban Jakab Elek szerint a Hideg- és Hévszamos közelében volt Gelu dák vára adta meg az alapot, s e patak fenekén talált arany porszemek vezették a kincskeresőket kalandos vállalkozásaikra. A hol Varga beteg képzelődése arannyal és ezüsttel telt kincses pinczét vélt látni, ott ma mivelte és termékeny arany- és ezüst-bányák vannak, sőt lehetek akkor is már, s a kincskeresők pinczéi tán nem voltak egyebek, e mivelés alatt álló bányák tárna nyílásainál és aranytermő belső üregeinél.

A mi a Kómálban említett kincses helyet illeti, ott Jakab Elek szerint egykor a Szent-Egyed zárda állott, a külmagyar-uteza végén pedig a Szent-Lélek kórház s a hagyomány mindkettőhöz a gazdagság fogalmát kötötte, a mit a látnokok s jósok izgatott képzelődése, s az ámitók és népcsalók ravaszága könnyen a maga céljaira tudott kiaknázni.

A nagy sor.

Egy Szilveszter-estén csendesen üldögéltem füstös hivatali szobámban.

Mély csendesség vett körül; nem hallatszott más, csak az őrálló pandur sarkantyúpengése s kardjának rekedt csörgése, a mint néha-néha a sötétes folyosó gidres-gödrös kövezetét horzsolta. Az aktával borított asztalon pislogó gyertya is csak szerényen merészelt világítani s nagy halkán perczent egyet-egyet. De ki, avagy mi is merészelt volna háborgatni? Nagy úr a rendőrkapitány, — én pedig ekkor épen az valék.

A közeli vén torony rozoga órája, minden előleges bejelentés nélkül, nagy gondolkozva 9-et ütött.

— Hm, ime 9 óra, s pandurjaim még sem érkeznek. Pedig már jó ideje, hogy kivonultak. Mindegy: addig már haza nem megyek, míg ama javithatatlan verekedőket be nem hozzák, a kiknek összefogdosására kirendeltem őket. Bizonyosan jó fogást tesznek. Helyes; van hely elég; az áristomban nincs más egy részeges vén asszonynál, a ki utczai botrányért van hatósági ítélettel bezárva, s holnap reggel 8 órakor szabadul.

Vén gereblye! Ime, ha ez nem volna, gyönyörűen lezárhatnám az »elzártak statisztikai kimutatót« s a »fogva maradtak« rovatába, egyszerűen beírhatnám, hogy: 0. Így meg ezt a vén asszonyt tovább kell könyvelni, s átvezetni a jövő évbe, mert különben kiesik a világ feneké!

No de hát míg a pandurok érkeznek, csináljuk azt a statisztikát, szedjük szerbe-számba amaz 5—600 csavargó, nyelvelő, verekedő s más efféle firmák aktáit, kik ez év folytán be voltak zárogatva, töltögessük be az F. és H. minták 33 rubrikáit, hadd legyen boldog vele a királyi ügyész.

Perczeg a toll, s egymásután kerülnek rubrikára: *Kis Sári*, nyelvelés = 6 óra; *Nagy Gyurka*,

Zöld Peti, *Czifra Pista* verekedés = 8 nap; *Podhornyi-csek Vendel* csavargás = 1 nap — midőn az őrködő pandur impozáns hangja megzendül az ajtó előtt:

— Hogy gondol kend olyat! Nem lehet már bemenni, nincs ilyenkor »bajhallgatás«. Haladjon kend Isten hírével haza!

Közben azonban valami suttogó, de erősen kapacitáló hang is hallatszott, s pedig nem siker nélkül, mert csakhamar belépett a pandur s holmi svájcezi bika szarvánál külön bajszával a füstös levegőbe döfve, összezapott bokával jelentette, hogy ember »bekivánczik«, rettenetes »nagy sor«-ban jár, de csak nagy négy szem közt szeretné elmondani.

— Beereszthetem-e?

— Hadd jöjjön!

Bizonyosan valami tervezett lopást, rablást vagy gyilkosságot akar jelenteni, gondolám, — míg hallottam, hogy odakünn botját, kalapját s motyóit rakosgatta a sarokba, — különben hol is járna itt ilyen késő este?

Az ajtó nagy lassan megnyílt, de csak egy harmadrésznyire s nagy habozva beszorzkodott rajta egy 5 láb magas félszemű emberke.

— Szerencsés jó estét kívánok tekintetes főkapitány uramnak; kívánom, hogy ez ó-esztendő hátralevő részét is tölthesse el kigyelmed, minden cselédeivel egyetemben, erőben, egészségben, békeségben, a ránk következő új-esztendőt pedig. . .

— Köszönöm; mi a baj?

— Hát hiszen annyi benne, mint mellette, majd lemegy az orcámról a bőr, hogy ilyen éjszakanak idején itt lábatlankodom; de hát hogy erre mentem el, — épen Tar komáméktól indulék biz én haza felé egy kis alkalmatosságból, — megsejtettem, hogy világ van a törvényházban; hát csak — mondok — ha már ennyibe telt, egyuttal beadom kigyelmednek a panaszomat.

— E szerint, ugy látom, nincs kendnek valami sürgős jelenteni valója, hát nem várhatott már vele holnapig?

— Jaj dehogy várhattam volna, dehogy; még valamicsodás hamaros az én bajom. Ezer szerencse, hogy még idefenn van kigyelmed. Nagy sor ez az enyém tekintetes uram, nagy sor!

— No, hadd hallom hát szaporán!

— Mert megkövetem kigyelmed érdemes személyét, nem voltam én kivető ember soha. Itt az igazságom, tessék bele nézni!

Azzal az én emberem kikotorázott a csizmaszárából egy nagy rossz kék kendőt, melybe vagy 4 zsiros adókönyv volt bele takargatva.

— Ehol van ni; az idén is mind egy szálíg megfizettem én az adót, pedig tavaly csak 7 forint 32 krajczár. . . .

— De hát mondja már a panaszát!

— Hisz váltig mondom, engedelmet kérek bátor beszédemért, nem is orcátlankadtam én soha a kigyelmed színe előtt, — na, egyéb mint tavaly télen, — hiszen tetszik tudni, mikor az a kis strófrám szentenciázódott volt, azért a kis sorért; pedig abban is oly ártatlan voltam én, akár a ma született bárány; de hogy osztán az a hamislelkű szomszédom rám esküdött. . . pedig máig is a valló vagyok, hogy nem egyéb ütötte agyon a Nagyék macskáját, mint az a jóféle felesége. Tessék meghinni, hogy akasztottak már annál igazabbat fel százat is.

— No, ne erről beszéljen már kend, hanem hadd hallok a mostani baját!

— Jól mondja tekintetes uram; mert hej, van nekem bajom most is, de nem kicsi. . . . Hiszen, megkövetem, hogy szót szóba ne öltsek, én biz azért fordultam fel most is, hogy a feleségem itt van a kigyelmed keze alatt, már hogy ugy ejtsem: a biz az áristomban ül. Ez iránt istálnám meg kigyelmedet, mert hát hogy ez a . . . . .

Ugy? Hát ez a baj? gondolám. Mégis csak kitör az atyafiból a hitvesi szeretet, s most azért beszélget itt egy fél óra óta, hogy engedjem el a felesége hátralevő fogságát. Különös, pedig otthon mindig verekednek s rendesen az asszony a győzedelmes fél.

— No, — mondám — jó ember, ezért kár volt ilyenkor ide jönni, hiszen holnap reggel ugy is haza szabadul már a kend felesége.

— Jaj, kérem alásan, hiszen épen az a nagy sor, hogy holnap szabadul. . . .

— Ej, no, hát még ezt a kis időt sem győzi kend várni? Hiszen mindjárt holnap lesz már ugy is. Menjen kend haza, az asszonynak ki kell tölteni a rászabott büntetést. Rászolgált.

— Hej, de én tudom azt, hogy rászolgált. Ez a félszemem is azért ilyen hibás, mert harmadéve nyáron bele kapott. S tudom most is, mihelyt haza szabadulhat, az lesz az első dolga, hogy belém köt. De még legfőképen — itt már közelebb lépett hozzám az atyafi s halkabban szólt — az a bántódásom, hogy még egy kis borom volna a faabroncos hordóban, s ha haza szabadul, egyben megiszszá tőlem. Pedig már csak annyi van, hogy magam is parancsolnék neki egy hét alatt, vagy elébb is; ez a gonosz meg, ha bele márthatja a nyelvét, nem marad abból holnapután ilyenkor egy lecseppnyi sem.

— De hát atyámfia, ha ugy fél kend a felesége hazaszabadulásától, mért kívánja, hogy idő előtt elbocsájtassam?

— Hát hiszen épen ez a sor a miért ide orozatlankodtam; jaj, dehogy azt kívánom, dehogy. . . itt az atyafi nagy bizalmasan egész hozzám lépett s ravaszul kacsintgatva félszemmél és suttogó hangon folytatá: — Tudom én, hogy milyen lágy ez a mai törvény, hanem hát azért a volna az én instáncziám, hogy legalább még csak vagy egy hetecskeig hadd maradna a kigyelmed keze alatt az az asszony; két nap ingyen kapálok kigyelmednek a tavaszon.

Góbéságok.

(Székely adomák Csulak Lajos gyűjteményéből.)

Megvette a csészéket. A gyimesi csángó korcsmárost a szolgabíró megfenyegette, hogyha két hét alatt a korcsmája számára nem vesz egészségügyi köpöcsészét, így, meg amugy megbünteti. A csángó be is ment a városba és a rendelet szerint, megvesz négy porcelán-köpöcsészét, mert ezek olcsóbbak voltak, mint a zománcozottak. Haza viszi s felhelyezi mind a négyet a korcsmában levő polczokra. Jön a szolgabíró.

— Hol vannak a köpöcsészék?

— Ott vannak ne! — s felmutat a polczokra.

— Hát miért nem teszi hozzáférhetővé?

— Tán hogy a csángók szegescsizmájukkal összetörjék, vagy bepiszkítsák azokat a drága portékákat.

*

A bucsu hibája. No, hát miben vala ideji bucsu?

— Abbiz olyan ne! tedd el s elé se vedd.

— Mi nem vót jó?

— Sujnak való vót az egész; a tavaji bucsun hétszer voltam olyan részeg, hogy négykézláb jártam, — az időn jóformán nem is ittam.

*

Visszavágás. *Asszony:* Mégis csak gyalázatos részeges disznyó vagy te, örökkétig a korcsomába lakol. Nézd meg azt a macskát, az okatlan állatot, — még az es örözi a köjkeit. *Férj:* Látom feleség. látom — de aszt es látom, hogy az — a *nyósten macska!*

*

Tromf. Boszantotta a székely paraszt szolgáját, hogy a mikor zsiroskását esznek, mindig a gazda felől a tepertő és zsir s felőle alig van valami, Nem akart a gazdája elé kanalizni, annyi illendőséget már ő is tudott, de egyszer mégis meg akarta izlelni a kövérebb kását is. Mikor elé volt téve a tál az izletes étekkel, két kézzel átfogja, felemeli, mondván: »ezt a tálát asszonyom 20 krajczárral vette, s azzal letette, de ugy segített rajta, hogy a zsirosabb fele feléje fordult. A gazda nézte s látva a turpisságot, ő is felveszi s így replikáz: »nem igaz, mert én töltöttem meg rozsszal s azért adta a fazakas. Ezzel ismét helyrefordult a tál. A szolgál ismét csak sovány kását evett.

*

Sirhatok-e, Jánosbá? Meghalt Várdónak az édes anyja s a jámbor, édes anyja iránt a kegyeletet irgalmatlan sirással igyekezett leróni. Mikor a lelkész ur épen el akarta bucsuztatni: még hatalmasabban jajgatott ugy, hogy senki sem hallott semmit a beszédből. Megsokalván a körülállók a gyermeki kegyelet illetén nyilvánítását, valahogyan elhallgattatták. Elvégezte a pap az órácziot s mikor az énekesek rá zendítették az »Isten hozádot«-ot, benne is annyira meggyült a buzgóság, hogy nem tudott már tovább várni s oda szól egy közel álló rokonához: »Sirhatok-e Jánosbá? — »Most már vessed«! biztatta az öreg és ő szót is fogadott.

*

Adjon tüzet. Besorozták a székely fiut katonának. Nemsokára következett, hogy *várdát* kellett állani a puskaporos torony mellett. A vezető káplár megmagyarázta neki: Ha valaki közeledik, háromszor wer da-t kiáltasz, ha nem szól, akkor *tüzet adsz.* A fiu tisztelgett annak jelöl, hogy megértette. Amint aztán ott maradt egyedül a koromsötétben, hát egyszer csak közeledik valaki. Mindjárt *stellungba* vágja magát s rá kiált: Hal'berdó! — az ember nem felelt. Még kétszer kiált halberdót, de az illető nem szól, csak megy tovább. Azzal hirtelen kovát taplót keres, a kicsiholva kiáltja: *halja, fogja itt a tűz!*

Asszony, ne legyezz! . . . Gyönyörű három kecskéje volt egy m.-i embernek, de meg is volt velük elégedve; de a szomszédja sem volt rosszabb gazda: annak meg méhe volt sok, melyek — úgy szólva — minden munka nélkül egy szép százast kerestek minden őszre neki.

A kecskés gazda felesége irigyelte a szép jövedelmet a szomszédjától s ő is szeretett volna méhes gazda lenni. Elkezdte tehát csábitgatni a férjét, hogy adják el a kecskéket s vegyenek rajta méhet. A gazda bölcs előrelátással csititgatta az asszonyt, hogy: *ne legyezzen!* (a méhet légynek mondván a szárnyáról). De az asszony addig-addig érvelt, amíg győzött. Eladták a kecskéket s vettek vele három kas méhet. Valahogyan vett mézzel — mert nem gyűjtöttek volt eleget — kiteleltek, tavasszal azonban mind a három köpü méh elpusztult. Nem volt sem kecske, sem méh. A gazdát erősen bosszantotta ez; mit volt mit tenni: neki fanyalodott a feleségének s jól elpáholta, mondván: »Megmond-tam ugye, hogy *ne legyezz!*« Az asszony is védte magát: »Hisz *kend legyez engem*, nem én *legyezek!*« . . .

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Pekurár Simon, Soborsin, 13 korona 10 fillért; *Mátis Gáspár, Zilah*, 15 korona 52 fillért; *Bajnok Béla, Budapest*, 18 korona 96 fillért; *Buzek Géza, Budapest*, 19 korona 73 fillért; *Rosenheim István, Sárvár*, 24 korona 90 fillért; *Stitniczky Sámuel, Nandrás*, 27 korona 78 fillért; *Ehrlich József, Déva*, 28 korona 40 fillért; *Gyalay Gábor, Tószeg*, 36 korona 18 fillért; *Glos Károly, Sziszek*, 75 korona 76 fillért; *Somody Imre, Kecskemét*, 94 korona 74 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — *Balogh János, B.-Szt.-György*, január, február, márczius és április hónapokra; *Berner Károly, Ujpest*, május hóra; *Jaskó György, Salgó-Tarján*, márczius, április, május és június hónapokra; *Balhási János, Vinkovce*, június hóra; *Fabsitz Mátyás, P.-Szt.-Lőrincz*, április, május, június és július hónapokra; *Gál Dénes, A.-Gyéres*, május, június és július hónapokra; *Horváth István, Szolnok*, május, június és július hónapokra; *Nárai József, Somogy-Szob*, június, július és augusztus hónapokra; *Kael Lajos, Ujpest*, július és augusztus hónapokra; *Rusz Vilmos, Zágráb*, július és augusztus hónapokra; *Fehér Ernő, Rákospalota*, július és augusztus hónapokra; *Jódal Gyula, Szolnok*, augusztus hóra; *Beneze Lajos, Kaposvár*, augusztus hóra; *Kurtás Lőrincz, Piski*, augusztus hóra; *Schmirmund Kornél, Vukovár*, július, augusztus és szeptember hóra; *Gruss Ferencz, Pozsony*, augusztus és szeptember hónapokra; *Süli Pál, Szeged*, szeptember hóra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körut 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezel.

Háztartási iskola.

Budapest, VII. Rottenbiller-uteza 15. sz.

A főváros egyik legkiválóbb intézete, ahol a délelőtti órákban polgárleányok és előkelő uri hölgyek tanulnak sütni, főzni, varrni igen csekély díjazás ellenében. Az iskola br. *Dániel Ernő*-é, az ország egyik legkiválóbb mágnásasszonyának gondozása alatt áll, ki személyesen is őrködik az oktatás helyes iránya felett.

Igazgató: *Szécskay István*, vezető: *Balázs Sándorné*, kézimunka-tanító: *Koncz Ida*.

POLGÁR SÁNDOR

orvosi mű- és kötszerésznél

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50

legjutányosabban beszerezhetők legjobb találmányú sérvkötők, összes betegápolási eszközök és kötszerek, Haskötők, egyenestartók, orthopaediai fűzők és járógépek, valamint müláb és műkéz saját műhelyében a legpontosabban készül.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

☛ Fenti címre ügyelni tessenek. ☚

Egyesületünk tagjai ezen hirdetés előmutatása esetén 10% engedményben részesülnek.

KILOMÉTER-PÉNZEK

könnyű kiszámításához vonatkísérők számára igen hasznos táblázatos kimutatást állított össze

MARUSÁK JÁNOS

Miskolcz állomási kezelő-altiszt.

Ezt a felette hasznos segédeszközt igen szívesen ajánljuk minden máv. vonatkísérő figyelmébe. Megrendelhető a szerzőnél, Miskolcz személy-pályaudvaron 60 fillér árban.

Raktárnok

vagy rakfelügyelő, jó egészséges vidéki kis állomásról, lehetőleg a szegedi üzletvezetőség területéről, hajlandó volna-e cserélni Budapestre? Czimem a kiadóhivatalban tudható meg.

TANKÖNYV

A VASUTI ALTISZTI KÉPESÍTÉSHEZ.

TARTALMA: I. Történelem.

II. Földrajz.

III. Természettan.

IV. Számtan.

V. Mértan.

Irta: **KERTÉSZ ÁRMIN.**

m. kir. áll. vasuti hivatalnok.

A könyv megrendelhető szerzőnél, Budapest, Dohány-uteza 28. sz. és lapunk kiadóhivatalában.

☛ Bolti ára 2 korona 20 fillér. ☚

A „Kitartás” tagjai és előfizetői megrendelhetik kiadóhivatalunk útján 1 korona 60 fillér kedvezményes árban

Buschmann F. könyvnyomdája Budapest (Haris-Bazár).